

ЕМАНУИЛ СИМЕОНОВ

Емануил Димитров Симеонов е роден в Берковица на 1 февруари 1911 г. в семейство на прогресивни учители. Баща му Димитър Симеонов Псалтиров произхожда от Щип (Югославия), където е бил преподавател по музика. В началото на века се преселва в България и след като се оженва, се установява в Берковица – родното място на съпругата му Александра. Там се раждат двете им деца Емануил и Константин (1915). Димитър Симеонов е назначен за учител по музика в Берковската гимназия. Избягал от Македония заради османското робство и приютил се у нас с надеждата за свободен живот, той страда от неправдите на тогавашния режим. Комунист по душа, става комунист и на дело. Взема активно участие както в подготовката, така и в самото Септемврийско въстание през 1923 г. При потушаване на въстанието попада в затвора. Спасява се като по чудо от смъртна присъда и след една година е освободен с помощта на влиятелни роднини на жена му. След нейната смърт вече нищо не го задържа в Берковица и той се премества със синовете си в София, където остава до края на живота си (1957 г.). Идеите си и любовта си към музиката и изкуствата предава на синовете си. Още като ученик Константин става член на РМС и участва активно в живота и борбите на ремсовата група в квартал „Иван Вазов“ – София. През 1943 г. става член на БКП. През същата година е изпратен в концлагер, където остава до идването на съветските войски през 1944 г. След Девети септември става адвокат и активен обществен деятел.

Емануил Симеонов, закърмен с прогресивни идеи и понесъл в детството си неправди и страдания, се насочва към математиката и изкуствата. През 1924 г. завършва с отличие прогимназията в Берковица, след което се преселва в София със семейството си и се записва в гимназия. Завършва я през 1929 г. с отличен успех и веднага постъпва във физико-математическия факултет на Софийския университет, специалност математика. Поради финансови затруднения на семейството налага се да се издържа сам. Работи на различни места, преподава уроци по математика и цигулка (която владее отлично), свири сезонно в разни оркестри, а през летните ваканции работи като домакин на студентския лагер „Чайка“ край Варна. През 1932/33 г. завършва висшето си образование и през следващите години отбива редовната си военна служба в Школата за запасни офицери.

През 1936 г. Емануил Симеонов започва работа като математик специалист (актюер) в [Чиновническото застрахователно дружество](#) в София. Взема участие в първата фаза на Отечествената война, по време на която го повишават в чин поручик. След войната се връща към актюерската си дейност. След обединяването през 1947 г. на всички застрахователни дружества у нас в Държавен застрахователен институт той преминава към научно-техническата му дирекция като заместник на директора [Христо Петров](#) (основоположник на демографските проучвания у нас). Би могло да се каже, че именно Хр. Петров дава начален стимул на Емануил Симеонов в областта на демографските проучвания. След смъртта на Хр. Петров (1948 г.), Симеонов става за известно време неофициален ръководител на дирекцията. Наскоро дирекцията се реорганизира и от 1948 г. става Планов отдел, в който Е. Симеонов е назначен за ръководител на секция „*рискова статистика*“. През 1949 г. се създава демографски колектив под ръководството на [академик Кирил Попов](#). Активно участие в този колектив вземат част от математиците, работещи по това време в секцията „рискова статистика“, а именно [Е. Симеонов](#), [М. Андреева](#), [Л. Петров](#), [П. Данчев](#) и [Р. Зайков](#). Всъщност този демографски колектив за работа върху таблиците за смъртността се сформира към БАН под научното ръководство на [акад. К. Попов](#) и техническото ръководство на [Хр. Петров](#) в началото, а след смъртта му – на [Ем. Симеонов](#). Паралелно с този колектив се сформира още един за изследване на раждаемостта и естествения прираст на населението под научното ръководство на [акад. Н. Обрешков](#) и техническото ръководство отново на [Ем. Симеонов](#) с членове [Илия Бояджиев](#) и [Б. Керемидчиев](#).

Наред с работата си в плановия отдел и в двата колектива [Ем. Симеонов](#) се готви за конкурс за доцент към Софийския университет, но през 1951 г. внезапно напуска Държавния застрахователен институт и се насочва към музиката. Започва като цигулар в оркестъра на [Музикалния театър](#). След една година преминава към оркестъра на [Радио София](#).

В началото на 1962 г., след като е отдал десет години на музиката, [Емануил Симеонов](#) се връща към основната си професия и постъпва на работа в [Математическия институт](#) на БАН, секция „алгебра, теория на вероятностите и математическа статистика“, където работи до смъртта си. Всъщност не би могло да се твърди, че през годините, отдадени на музиката, напълно е пренебрегнал математиката. Напротив, през цялото време той участва активно в дейността на демографските колективи, за което свидетелства и поредицата негови научни публикации. По тази причина и основната му работа в секцията на БАН е свързана с демографските проучвания в България. Обучава студенти и ръководи дипломанти в тази област. Помага им в избора на дипломната тема, в издирване на подходяща литература, в изчисленията и в оформянето на работата. Постепенно около него се оформя малка група, която освен с обикновените изчисления по таблиците за смъртност и раждаемост се заема и с някои теоретични демографски разработки. Може би под влияние на идеите и публикациите на [акад. Кирил Попов](#) в областта на теоретичната механика [Ем. Симеонов](#) търси връзка между механиката и демографията. Последната му идея – да свърже раждаемостта с интеграла за живата сила и с негова помощ да изгладя по-добре кривата на раждаемостта – остава неосъществена поради ранната му смърт.

През периода 1962/67 г. [Емануил Симеонов](#) участва в редица конгреси, школи и семинари. Посещава на няколко пъти Полша, където е високо ценен и уважаван като специалист демограф, поради което е канен често като лектор и докладчик. Последното международно мероприятие, в което взе участие, е световният математически конгрес в Москва.

Емануил Симеонов бе извънредно работлив и организиран човек, с много разнообразни интереси и стремежи. Освен музиката той обичаше и познаваше добре класическата и съвременната история на изкуствата. Самообразованието му в тези две области бе достигнало завидна висота. Рисуваше много добре и свиреше отлично на цигулка и виола. Неговата обаятелна личност, широките му познания и умението му да разказва вдъхновено привличаха младите хора към него, към математиката и изкуствата. Той остави една наистина незаличима следа сред колегите си математици и музиканти.

Емануил Симеонов почина на **6 февруари 1967г.**

ПУБЛИКАЦИИ НА Е. СИМЕОНОВ

1. Simeonov. E. u. a. Tables de mortalité de la population de la Bugarie pour la période de 1921-1926. C. R. Acad. Bulg. Sci., 2 (1949), No 1.
2. Симеонов, Ем. и др. Таблици за смъртността на населението в България за периода 1927–1934 г. Известия Мат. инст. БАН, 1 (1954), кн. 2, 199–206.
3. Симеонов, Ем. и др. Таблици за повъзрастната раждаемост на населението в България за периодите 1901–1911, 1920–1926, 1926–1934, 1934–1939. Известия Мат. инст. БАН, 2 (1956), кн. 91–124.
4. Симеонов, Ем. Таблици за смъртност на населението в България за периодите 1920–1926, 1926–1934, 1934–1939 г. В сборника от статии „Смъртност на населението в България през периода 1887–1940 г.“. София, 1959, 13–158.
5. Симеонов, Ем. и др. Таблици за смъртността на населението в България за периода 1946–1957 г. Известия Мат. инст. БАН, 7 (1963), 45–50.
6. Симеонов, Ем. Метод за пресмятане функцията на относителната честота на едно случайно събитие, когато тази честота зависи от един параметър, и за пресмятане функцията на раждаемостта в България през 1935 г. променяща се по възрастта на майките. Известия Мат. инст. БАН, 7 (1963) 151–168.
7. Симеонов, Ем. и М. Андреева. Ражданията в България за времето от 1947 до 1961 г. Известия Мат. инст. БАН, 8 (1964). 119–143.
8. Simeonov. Em. Wplym emigracji ze wsi do miast w latach 1947–1960 na structure demograficzne Bulgarii. Ruch. Prawn. Ekonom. socjol., 3 (1964), 165–180.
9. Simeonov, Em. On the destrinations of the “costs” of comdinations of k letters in a written language. Statist. Math. Ling., 4 (1965), 45–50.
10. Simeonov, Em., Andreeva M. Czynniki ksztaltuj ce wyzsza umieralnosc męzczyzn anizeli kobiet w Bulgarii. Ruch. Prawn. Ekonom. socjol., 1 (1966) 239–254.
11. Симеонов, Ем., М. Андреева и И. Бояджиев, Таблици за смъртност на населението в България за периода между двете последователни преброявания на 31. XII. 1946 и 1. XII. 1956 г. В сборника от статии “Смъртност и раждаемост на населението в България през периода 1946–1956.” София, 1966, 7–125.
12. Симеонов, Ем., М., Андреева и Б. Керемидчиев. Таблици за раждаемостта по възраст на женското население в България за периода между двете последователни преброявания на 31. XII. 1946 г. и 1. XII. 1956 г. В сборника от статии “Смъртност и раждаемост на населението в България през периода 1946–1956 г.”. София 1966, 185–217.
13. Симеонов, Ем. Изравняване на таблиците за смъртност и раждаемост на населението в България през периода 1946–1956 г. Сборник от статии. София, 1966, 317–359.
14. Симеонов, Ем. Върху един начин за определяне “цени” на съчетания от букви на писмения език. Известия Мат. Инст. БАН, 9 (1966), 5–18.
15. Симеонов, Ем. Върху гаусовия закон за разпределение на грешките от независими измервания Физ.-мат. спис, 10 (43), 1967, № 1,36–38.

Лиляна Бонева